

PERSSCHOUW

Kerstliedje voor 1935.

In „Het Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur" schrijft P. Minderna onder dezen titel een vers, waarvan wij hier den aanhef citeeren:

Ach kindje, dat uit den hemel zijt,
om wie ons bitter verlangen schreit,
die stralend in onze armoede leit,
geef ons op Kerstmis allemaal samen
een beetje hemel van binnen. Amen.

Ach kindje, dat uit den hemel zijt,
wij maken op aarde veel onderscheid:
voornamen en nullen, oprechten en bozen
diep-religieus en goddeloozen.
Ach kindje, neem ons vandaag maar samen
en geef ons een beetje heiligheid. Amen.

Ach kindje, dat uit den hemel zijt,
breng vanavond een glimlach zaligheid
in ziekenhuizen en hospitaaltenten,
bij l.b.c.- en kankerpatiënten.
Laat de werkeloozen een liedje zingen
en denken aan lichte en warme dingen.
Laat een beetje gloed in de ogen schijnen
van moede kerels in donkere mijnen.
Kom met je handjes een beetje streelen
de schunnige meisjes in de bordeelen,
en ga, o kindje vol medelij
vanavond ook de kerk niet voorbij!

De „deemoed" van den laatsten regel lijkt ons uiting van „hoogmoed" (geen persoonsbeoordeling, natuurlijk). Een kerk, die in haar belijdenis van schuld niet alleen zichzelf, maar ook den Vader (we zullen dat kerstmannetje nu maar laten schieten) zich ziet „instellen" op alles en nog wat, behalve het verbond met zijn grimmigen ernst, maakt haar eigen kwaad reglementair; d.w.z. handhaaft het op de geraffineerdste manier, die men denken kan.

Kerstfeest-revolutie?

„De Groene Amsterdammer" geeft een Kerstnummer. Het nummer opent met een artikel van Prof. Dr Adolf Keller, van wien het orgaan het volgende opmerkt:

Prof. dr Adolf Keller, de schrijver van dit Kerst-artikel, is een der voornaamste leiders van de oecumenische beweging; misschien na den dood van bisschop Söderblom de voornaamste. Prof. Keller is de leider van het sociale studiecencentrum van de Stockholm-beweging en van het instituut voor kerkelijke hulpacties.

De schrijver handelt over „heilige revolutie" (in een Kerstnummer!) en merkt op:

Revoluties, dat zijn niet de straatgevechten, de schoten in den nacht of het bloedvergieten, hetwelk plaats heeft als een regering omvergeworpen of een koning onthoofd wordt.

Revolutie is met evolutie samen eigenlijk de beweging van den geest. De geest is niet statisch maar dynamisch van karakter, want de geest is een scheppende kracht. Waar deze scheppende kracht in een menschenleven gaat werken, ontstaat beweging, hetzij de geleidelijke der evolutie, hetzij de plotselinge en geweldadige der revolutie.

Het is karakteristiek voor onzen tijd, maar ook voor onze ongeduldig geworden generatie, dat wij geneigd zijn tot revolutie. De revolutie zit ons allen in het bloed, den verstokten conservatief evenzeer als den communist, alleen in tegengestelde richting. Wie hadden twee stevige vuisten heeft en daarbij hongerig en dakloos is; wie heden geestkracht, moed en hoop bezit, wil de wereld veranderen. Dat willen de dictatoren evenzeer als de oproerlingen; de vurige profeten van een nieuwe samenleving evenzeer als de in stilte biddenden.

Maar revolutie is geen schepping uit het niet; zij is veeleer een ommekeer, een verschuiving van de krachten en waarden in het menschelek bewustzijn en veelal slechts een verandering van standpunt eener minderheid, die de meerderheid haar wil oplegt.

Hoe gemakkelijk echter de schrijver zich met behulp van wat lyriek tot het schrijven van onzin laat verleiden, leert het volgende:

De maan wendt ons beurtelings haar lichte en haar donkere zijde toe. Deze revolutie aan den hemel brengt slechts het verborgene, het nog niet geziene in ons zichtbaar. Een dergelijke ommekeer kan ook in den mensch zelf plaats vinden. Ook hij heeft een lichte en een donkeren kant, een boven en een onder, zijn dag en zijn nacht. Wij leefden eeuwenlang in het heldere daglicht van het bewustzijn. Sedert de Griekse geest begripsvorming leerde, sedert Plato en Socrates, sedert Descartes en Kant veroverde de ratio, de menschele rede, steeds uitgestrekte levensgebieden. Wij werden gerationaliseerd. Deze rationalisering strekte zich tot ver over de grenzen van ons bewustzijn uit, zij trachtte ook door te dringen in de geheimzinnige gronden en afgronden van het onbewuste. En de moraal is de grootsche poging, het gehele menschelek handelen, dat voortkomt uit een mengsel van rede, gevoel en instinct, te rationaliseren.

Het woord „revolutie" verliest onder deze bedrijven zijn affreuzende betekenis:

Op het schaakbord van den geest zijn de onaanzienlijke pion en het onberekenbare paard opgerukt, terwijl te voren de machtiger stukken het spel beheerschten. De revolutie is eigenlijk slechts plaatsverwisseling, accentverschuiving. Het is die eeuwige maskerade van den geest, die iets ouds als nieuw uitgeeft en het in deze vormomming niet meer herkent. Bij deze

accentverschuiving zijn geen nieuwe letters of lettergrepen geschapen: maar men herkent in de nieuwe uitspraak het oude woord niet meer.

En nu het woord „revolutie" zijn affreuzen klank verloren heeft, behoeft dit behaaglijk woordenspel ook Bethlehem en Kerstfeest slechts „revolutie" te noemen, om het van zijn verschrikkelijkheid te ontdoen:

Eens was er sprake van een Heilige Revolutie. Zij werd niet uitgebroed in menschele herten. Zij brak niet over de menscheid los als bij een dijkbreuk. Zij was ook niet een revolutie van vernuftige nieuwe ideeën, of een revolutie der herten, hoozer ook verstand en hart er bij betrokken waren. Verstand, hart en bloed, hieruit is de mensch opgebouwd en hij verandert in wezen niet, ook al worden zijn atomen vervangen. De drang tot deze revolutie stamde niet uit het constructieve denken van filosofen, zooals de Fransche Revolutie, of uit de duistere wereld van het bloed, of uit den daemonischen roes van den menscheleken waan, met onrechtvaardige middelen een dijk der gerechtigheid voor allen te kunnen scheppen. Deze drang stamde in het geheel niet uit de wereld, noch uit een bovenwereld, noch uit een onderwereld der menschen, noch uit de helderheid van het bewustzijn, noch uit een verwachtend schouwen van het onbewuste.

Laat ons voorzichtig zijn, en hier slechts met groote bescheidenheid zeggen, dat zij stamt uit een andere wereld, uit een wereld buiten alle menschele overleggingen, verlangens en dromen.

Zoo wordt Kerstfeest het (niet meer absolute) revolutiefeest:

Hier gaat het echter om een revolutie van God uit, in de menscheid. God zelf maakt revoluties en breekt een zieke en stervende wereld binnen met nieuwe en genezende kracht. Deze revolutie was al voltrokken vóór een mensch er van wist. Het goddelijke binnendringen in de wereld vond plaats in de eeuwige Nacht der goddelijke Gebeurtenis, nog vóór de engelen zongen in de velden van Bethlehem en vóórdat een eenzaam Mensch in een meditatie van veertig dagen in de woestijn het spoor van het goddelijk handelen had ontdekt en zich daarvan bij zijn doop in de Jordaan bewust werd. Sindsdien wist hij, dat hij zelf als een revolutioneerend element, als een heilig ferment aan het lichaam der menscheid werd toegevoegd, aan den menscheleken geest. De Christelijke Kerk noemde dit binnendringen van het goddelijke in het menschele „incarnatie".

Daarmee werd de grootste revolutie aangeduid die wij kennen, namelijk dat de Geest vleesch wordt. Dat is de heilige Revolutie van den Kerstnacht. Hier is iets gebeurd tusschen hemel en aarde, waarvan wij slechts door de Kerstboodschap kennis dragen: „Heden is uwer de Heiland geboren!"

Tenslotte wordt dit alles uitgewerkt in deze Kerst-meditatie:

De mysticus Angelus Silesius riep ons eens toe: „Mensch wordt wezenlijk!" In dezen zin wezenlijk te worden wil niets anders zeggen dan gelooven. En gelooven is niets anders dan het besef van de heilige revolutie Gods, als het vertrouwend overgeven medespelen en medewerken in het groote goddelijke drama, in het opnemen en vormgeven van Zijn heiligen Zin.

Dit is een revolutie, waardoor de mensch werkelijk anders wordt. Hij verandert niet in de chemische samenstelling van zijn moleculen. Hij wordt niet groter, verandert niet van huidskleur. Hij wordt ook niet van een domkop en genie, of van een misdadiger een heilige. De revolutie, die in hem plaats vindt, voltrekt zich niet in zijn physiologie of in zijn verstand, maar in zijn wezen, dat wil zeggen in de nieuwgeschapen betrekking van den mensch tot God, in zijn geloof. In het geloof ligt het nieuwe menscheleke wezen, dat door de heilige revolutie aan den dag komt.

Hier heeft een revolutie plaats gehad en van hier uit moet de menscheid gerevolutioneerd worden. De verandering der menschen geschiedt niet van de politiek, van de sociologie of eenigerlei andere ideologie uit, maar van daar, waar God zelf in de menschenwereld heeft ingegrepen.

Dat is Kerstmis, dat is heilige, scheppende revolutie.

We zien er van af, dit te ontleden. Voor onze lezers achten we het onnoodig.

Wel vragen we ons af, hoe het toch eigenlijk mogelijk is, dat een blad als „De Groene Amsterdammer" een artikel van Prof. Dr Adolf Keller opnemen kan, terwijl in denzelfden tijd gereformeerde volksvoorlichters de theologie, die deze man (blijkens zijn boek „Der Weg der dialektischen Theologie") voorstaat, in wijderen zin „gereformeerd" durven noemen (Calvinistencongres 1934)? Het schijnt, alsof, als dezen zwijgen, de steenen roepen!

Het orgaan „Woord en Geest" (komende onder redactie van Dr K. H. Miskotte) schrijft, dat ondergetekende Barth dingen laat zeggen, die de man heelemaal niet beweerd heeft. Blijkbaar beteekent dat, dat ik consequenties uit Barth haal, die de heeren van „Woord en Geest" nog niet uit hem afgeleid hebben. Maar dat bewijst alleen, dat de heeren Barth niet begrijpen, hem niet lezen. De redactie van „De Groene" is beter op de hoogte dan die van dit z.g. „gereformeerde Weekblad".

Een zeer verstandig woord over polemieken en irenieken.

In „Westlandsche Kerkbode" schrijft Amandi:

Het wordt steeds duidelijker, dat er in onze Kerken tweërlei opvatting is van de taak der Kerk.

De diepste grond voor dat tweërlei van opvatting is eigenlijk verschillend inzicht in het wezen der Kerk. En juist dat inzicht bepaalt de beginselen, die men in daden zoekt om te zetten.

Hierin is men het van beide zijden eens, dat juist in onzen tijd met zijne groote verscheidenheid van geestesstroomingen en van staatkundige inzicht-

ten, van beroering en botsing der volken, van omkeering, zoowel van geestelijke als stoffelijke waarden, de Kerk eene hooge en heilige roeping heeft te vervullen.

De Kerk staat niet in het midden der politiek en heeft aan actieve politiek nooit mede te doen.

Zij staat echter evenmin geheel buiten de politiek. De leden der kerk zijn ook burgers van den staat. De politieke belijdenis mag niet botsen met de kerkelijke. En er zijn tal van terreinen, waarop gewild of ongewild kerk en staat met elkander in aanraking komen en elkander kunnen beïnvloeden.

Zoo heeft juist in onzen tijd de kerk een roeping voor heel het volkaleven in al zijne schakeeringen.

Hoe nu moet de kerk die roeping vervullen en die taak opvatten?

Veler meening is: dat moet de kerk doen door zoo breed mogelijk zich te ontplooiën en zoo veel mogelijk binnen hare muren te betrekken. Wat den Christus Gods belijdt, wat in de Heilige Schrift ziet de openbaring Gods, wat daarin positie neemt tegen het wassend heidendom in Europa, moet zich aansluiten en ondergebracht in de strijdende kerk des Heeren.

't Is thans de tijd niet, nu zoovele maatschappelijke, zedelijke, geestelijke nooden vragen om voorziening, nu van alle zijden zooveel gevaren dreigen; het is nu de tijd niet van scherp getrokken grenzen, angstvallig meten, nauwkeurig wegen. Verschil van inzicht omtrent en in de waarheid moet thans vergaten. Onderlinge strijd over wat inderdaad de waarheid zou zijn en dies de eisch Gods, moet plaatsmaken, onder wat zich naar Christus noemt, voor algemeene verdraagzaamheid onderling, om des te grooter getal den vijand te kunnen tegenover stellen, die van meer dan ééne zijde oprukt. Vooral in den engeren kring der Gereformeerden moet ruimte zijn voor elk die de hoofdwaarheden van het Gereformeerde belijden beaamt, zonder al te angstvallig en enghartig naar het hoe van dat belijden te onderzoeken. De tucht over de leer moet daarom met zekere rekbaarheid toegepast om die over het leven des te scherper te handhaven.

De bazuin blaast thans „verzamelen".

Dus „verzamelen" en „verzameld" houden, wat maar verzamelaar is.

Tegenover deze meening nu staat een geheel andere.

Die zoekt het niet, waar het de weerkraft van Christus' Kerk geldt, in de breedte, maar juist in de diepte.

Zoekt het juist in onzen tijd in zeer scherpe belijning en zeer enge begrenzings.

Aanvaardt niet al wat Christen zich noemt, zonder nauwkeurig onderzoek of het ook Christen is. Verzamelt niet onder Gereformeerde symbol, wat niet waarlijk en ten volle de Gereformeerde belijdenis onderschrijft en tracht te beleven. Zoekt het niet in het getal, maar in het gehalte. Laat de Kerk, met name de Gereformeerde Kerk haar weerkraft boven alles hierin zoeken, dat zij het meest streeft naar zuiverheid. In plaats van verbredening ten opzichte van wat nog als waarheid met goedwilligheid schijnt te kunnen aanvaard, verdieping van het inzicht in de waarheid Gods, zooals Hij die in Zijn Woord heeft geopenbaard, maar dan in gansche dat Woord, geheel de Heilige Schrift. Op het gevaar af velen af te stooten, die anders mede zouden optrekken, er veeleer naar gestreefd, de weerbaarheid te verhoogen van degenen, die in vastheid en nauwkeurige begrenzing van hun belijden juist de sterkte meenen te zien van het leger des Heeren.

Daarom moet eerst binnen de vesting zooveel mogelijk alles in orde zijn, zal men tot verdediging tegen den vijand buiten de vesting in staat zijn. Niet het leger der velen, maar dat der getrouwen, zal beslissen in den strijd.

Voor zulken blaast ook de bazuin „verzamelen".

Maar dat ontslaat niet van de roeping „te schiften".

Eerst dat schiften, dan verzamelen.

Men gevoelt dat deze meningen zó rechtstreeks staan tegenover elkander dat zij noodwendig elkaar bestrijden moeten.

De eerste meening gewint veler sympathie omdat zij allereerst een zeer sterk irenisch karakter draagt. Zij erkent de groote scheidslijn, die de wereld verdeelt in een vóór of tegen Christus. Maar zij verzacht alle scheidslijnen, die wat vóór den Christus zegt te zijn, in allerlei kringen afzondert. Bovendien heeft zij dit groote voordeel dat zij allernijst dwingt tot diep doorzoeken en scherp onderzoeken. Bij haar overheerscht het gevoel het verstand. Zij heeft den schijn de gemeenschap der heiligen het breedst te beoefenen. En in de verdraagzaamheid het verst te zijn gevorderd.

Toch is dit meer schijn dan werkelijkheid. Haar optreden tegen de andere meening en de laiddunkendheid in dat optreden, toont glashelder, dat die verdraagzaamheid werkelijk onbegrensd is.

En wat de gemeenschap der heiligen betreft, wordt daarbij geheel vergeten de schoone uiteenzetting hiervan in antw. 55 van onze Catechismus. Deze stelt daarbij voorop de gemeenschap van de geloovigen, allen en een tegelijk aan Christus, wat alleen mogelijk is door een aannemen en waardeeren van den Christus, geheel naar de Schriften. En dan door Hem gemeenschap aan elkander. 't Is er mede, als met de telefoon. Uw aansluiting met een anderen aanslootene gaat niet van huis tot huis, doch over de Telefooncentrale. Daar wordt ge aan elkander verbonden. En hapert er nu iets in de aansluiting met die centrale, dan kan er van de verbinding met elkander niets terecht komen.

Voor ons is niet twijfelachtig, waar van den echten Gereformeerden Christen de plaats is en hoe zijn meening zijn moet.

De H. Schrift is ook een „Boek van de oorlogen des Heeren". In die oorlogen heeft nooit het getal beslist, maar wel het gehalte. De Gideonabende is er een zeer sterk voorbeeld van. Hoe dikwijls leest ge, dat Israël, in groote getal-minderheid, maar het Bondsvolk Gods, de rozenleegers zijner vijanden totaal versloeg! En niet ijdel was de belofte, dat één enkele er duizend zou slaan. Werkelijk: in den strijd voor Gods Naam en Zijn Woord: voor Christus en

J. D. W.

Zijne heerschappij komt het niet aan op de velen. Slappe bondgenooten zijn gevaarlijker dan sterke vijanden.

Zal de Kerk in den strijd onzer dagen, die oer ver- scherpen zal, dan ophouden, inderdaad den sterken vijand weerstand kunnen bieden, dan moet zij waar- lijk de Kerk des Heeren zijn, en niet een alle- gaartje, dat zich liefst niet kerkelijk noemt. Dan moet zij in leer en leven naar de hoogst bereik- bare zuiverheid streven. Dan kunnen niet met haar oprukken, die in beginsel en wezen niet van haar zijn.

Daarom is het voor de Kerk zulk een ernstige roeping ook te bestrijden, en te trachten door bestrij- ding te brengen tot bekeering, wat schijnchristelijk, halfchristelijk, kwart christelijk is, of bijna bewogen een Christen te zijn ondanks het gelooven van de profeten.

Men zet in sommige kringen een felle polemiek op tegen wat polemiseert. Dat verraadt onge- wild een onmachtgevoel. En onwil, voor de zuiverheid der waarheid te bukken.

Alleen dit: van allen strijd moet vredesbegeerte den inzet en vredesbereiking het doel zijn.

De Christus, die zegt: ik ben niet gekomen om vrede op aarde te werpen, maar het zwaard, wil juist dat door middel van dat zwaard die Vrede komt, waarvan de hemelsche helden en de hemelsche strijders zongen bij Zijne geboorte.

Scherp gezien!

„Halleluja“ afgeschaff.

In hetzelfde orgaan vinden we volgend bericht:

In het goed geredigeerd en besliste Christelijk Weekblad „Unter dem Wort“, dat de zijde van de Belijdenis-Kerken kiest, staan gedurig staaltjes, waar- uit de haat tegen het Jodendom treffend uitkomt. Zoo vonden we onder den titel:

„Entjüdung der Kirche“

dat moeilijk in het Nederlandsch is te vertalen (los- making der Kerk van de Joden) het volgende:

„Het geestelijk Ministerie van de Adventsgemeente in Berlin heeft besloten, het woord „Halleluja“ af te schaffen in de Liturgie. Voor dit besluit hebben de beide „Duitse Christenen“ Meier en Stierzel en de zoogenaamde Neutruilen Plath en Kuck gestemd. De eenige, die tegenstemde, was de vroegere Duitse Christen „Sauer“.

Zoals de lezers weten zullen, is „Halleluja“ een Hebreeuwsch woord, dat beteekent: „Looft Jehova“. Het herinnert vanzelf aan het Israël van den ouden dag. Onze kostelijke Halleluja-psalmen moeten uit den aard der zaak ook verdwijnen. Eigenlijk negeert men het gehele Oud Testament. Treurig tekenen des tijds! Handels Halleluja-koor ook contrabande?

K. S.

BOEKBESPREKING

Het boekje „Jezus van Nazareth“.

Dezer dagen vergaderde te Amsterdam het Neder- landsch Comité voor de verspreiding van het boekje „Jezus van Nazareth“, onder presidium van Mevrouw C. van Eeghen—Van Marle. Het boekje, dat gedurende de oorlogsjaren op aanvraag aan officieren en soldaten gratis werd toegezonden in Nederland en in België, vindt nog immer zijn weg op het terrein der evangeli- satie en brengt nog dagelijks grooten zegen.

In 1933 beleefde dit boekje, dat thans in bijna alle moderne talen is verschenen, in ons land een vierden druk, met een oplage van 17000 exemplaren. En dat, nadat reeds 45000 exemplaren, in de 20 jaren, die tus- schen 1914 en 1934 liggen, in ons land en in Neder- landsch-Indië verspreid werden. Van deze 17000 ex. werden sedert Maart 1933 reeds 5500 ex. verkocht.

Ook verscheen verleden jaar, door de goede zorgen van het Nederlandsch Bijbelgenootschap een uitgave in brailleschrift, die in „Sontheerd“ te Ermelo gedrukt werd.

Wij willen op deze braille-uitgave speciaal de aan- dacht vestigen, daar deze nog weinig bekend is. Ieder, die met onze blinden meeleeft, kan een hunner een groot genoegen doen, door het schenken van het boekje „Jezus van Nazareth“ in blindenschrift.

Het Comité besloot thans over te gaan tot de uit- gave van deze harmonie der vier evangeliën in het Jiddisch. Ds I. Rottenberg heeft zich destijds be- reid verklaard de vertaling in het Jiddisch op zich te nemen. Dit moeilijke werk is thans voltooid. De copie ligt gereed en zal eerstdaags ter perse gaan.

De verspreiding van deze Jiddische uitgave, die hoofd- zakelijk voor Polen bestemd is, zal geschieden in saam- werking met The Hebrew Christian Testimony to Israël, the Midway mission to the Jews and the British Jews Society te London.

Tenslotte wil het Comité de Hollandsche uitgave (een boek van 263 pagina's en vier kaarten) nogmaals ten zeerste aanbevelen aan allen, die evangelisatie of jeugd- arbeid verrichten. De inhoud der vier evangeliën op deze wijze gebracht, met hier en daar een verklarende noot en in makkelijk formaat en een uitvoering, die ook dit- maal weer zoo keurig verzorgd werd door den heer J. H. Kok te Kampen, heeft bewezen makkelijk ingang te vinden, ook bij hen, die Gods Woord nog niet kennen. Men kan deze boekjes voor evangelisatie-doelinden bestellen bij den heer D. King te Heemstede (giro 96024) voor den zeer billijken prijs van 50 cent per exemplaar, bij 10 of meer exemplaren ontvangt men ze bovendien nog portvrij.

Vestigen wij tenslotte nog de aandacht op de handels- uitgave, die bij alle boekhandelaren te koop is in keurig gebonden in licht en donker, paarsen of matgelen lin- nen band.

Deze boekjes „Jezus van Nazareth“ zijn keurig schenken voor allen, die het evangelieverhaal in jeugd moeten behandelen of catechisanten, die in- nis des geloofs afleggen. Het is een boekje, dat blijft lezen, zijn leven lang!

Een ieder, die een handelsuitgave koopt, verricht goed werk, zonder eenige extra gave steunt hij nieuwe vertaling in het Jiddisch en daardoor de Z onder de Joden.

Het Comité hoopt van harte, dat in het jaar, dat ons ligt, de vraag naar deze schoone harmonie evangeliën even groot moge blijken als vorige, dat het boekje „Jezus van Nazareth“ door vele geerd en tot zegen moge zijn.

Het Nederlandsch Comité tot verspreiding van het boekje „Jezus van Nazareth“.

Mevr. C. VAN EEGHEN—VAN MARLE, „Middeln“, Aardenhout, Presi-
Mej. C. M. E. KUYPER, 's-Gravenhage,
A. J. DA COSTA, Amsterdam.

J. H. KOK, Kampen.

H. W. VAN MARLE, Amsterdam.

L. J. VAN WIJK, Amsterdam.

D. KING, Koediefsaan 62, Heemstede.

Secr. Penningmeester

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te: Zevenhoven en Noorden: Cand. W. van Dijk te H.

Aangenomen naar: Borger: Cand. J. Ribberink te Kampen.

Bedankt voor: Heeg (als miss. pred. v. Keboemen): J. Verkuijl te

Benodigd tot Hulprediker te: Zaandam: Cand. K. Dekker, Oranjestraat 17 adaa.

Intrede te: Donkerbroek: Cand. A. Nijhuis. Tekst: Jes. 40:1 en

Holwerd: Cand. W. Diepersloot. Tekst: 2 Petr. 1:11

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te: Jaarsveld (toez.) en Ond-Afblas: Cand. R. W. Steur te

Kuure (toez.): Cand. H. J. Pol, hulpred. te Sloten

Aangenomen naar: Eext (toez.): Cand. J. E. Cannegieter te Krommen

Kockengen: Cand. I. Schipper te Oud-Beijerland.

Puttershoek: Cand. J. H. van Grieken te Rotterdam.

Bedankt voor: Ridderkerk: J. Folkema te Amstelveen.

Stavenisse en Wonderswone: Cand. I. Schipper te

Beijerland.

Velzen: O. S. Cazeemier te Dalfsen.

Overleden: H. Matzer van Bloois, pred. te Wijhe, 64 jaar

Medewerker
's-Gravenhage
Baarn; Mevr.
Jame, Bigge
dam; Dr J.
Ermelo; P.
Wanswerd;
Pa.; Dr J. J.
's-Gravenhage

Alle stukken
Prof. Dr K.

INHOUD: Hoofda
de Schrift: Heri
kelijk Leven: B
Literatuur en K
Nieuwjaarswensc
voeding en Onde
Kroniek: Een g
en Evangelisatie
Pol en Soc. Le
— Ziekende: E
resp. v. d. Reda
— Kerknieuws e

HOO

Zoo was er
landsche Zee i
kende en bew
heerschappij, e
taal, gehandhe
zij het ook stee
loch tot belan
niet tot stand
ringen. Vele oc
der laatste vijf
De volken war
en weer gesch
worpen. De As
niet maar vero
gevoerd naar
Halak en in H
steden der Me
over hadden zi
Avva en Ham
Kanaän om he
bewonen, vs 2
de inwoners v
Benjamin, in
En aldus ha
in het Ooster
Alexander de
sten menigten
streden ter be
den. Pompejus
den Joden uit

Deze verpl
menigten en v
De menschen
spronkelijk va
vooral hunne
woonplaats als
aan. Men leer
schillende nat
met elkander
al de grens tus
welke zij woc
met andere na
het geval, zoo
en samensmol
zels ook bij
h.v. Timotheus
maar van een
en weer elka
beelden, ook o
om die over
schuwen en
Hand. 2 spre
zalem saamge
taal, in welke
apostelen en
den spreken.

1) In verkorte
1935.

Heden verscheen:

Geboorte-beperking door Oginoïsme?

DOOR

Dr A. C. Drogendijk
Arts te Dordrecht

Slechts f1.10 - Geb. f1.60

Door het Oginoïsme of de leer van de periodieke onthouding in het huwe- lijk is het vraagstuk der geboorteregeling weer in het brandpunt der algemeene belangstelling gekomen. Velen zien in het Ogino-ïsme de oplossing van den huwelijksnood, van de seksuele moeilijkheden. Gehuwd en zij, die den trouwdag in 't zicht heb- ben, dienen dit voor hen zoo belangrijke boek te lezen.

In elken boekhandel

J. H. Kok n.v. Kampen

VERSCHEENEN:

KERKSPLITSING

een „geloofstuk“ en geen „waagstuk“.
Geen praat langer maar daad.

DOOR

Ds. W. F. C. VAN HELSDINGEN

Prijs f 0.25.

Bij afname van 10 exx. f 0.20 per ex.

Voor kerken waarin dit onderwerp in bespreking is, is deze brochure van zeer groot belang! Terwijl voor alle grootere kerken de brochure zeer oriënterende voorlichting geeft.

Verkrijgbaar bij den boekhandel, en, na storting van het bedrag op postrekening no. 36000, bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

BIJVERDIENSTE

Wie wil zich belasten met het werven van abonnees op dit blad?

Aanmelding aan ons Bureau te Goes.

VERSCHEENEN:

MYSTIEK EN MYSTICISME

door

Ds. W. F. C. VAN HELSDINGEN

Prijs . . f 0.30

bij afname van minstens 10 exx. f 0.25 per ex.

In het Voorwoord schrijft Prof. Dr. H. H. KUYPER:

Met belangstelling heb ik uw reitert over Mysticisme gelezen en ik meen, dat een druk daarvan wenschelijk zou wezen, omdat het voor ons kerkelijk leven praktisch van betekenis is en op ongevoerde uitwassen wijst, waardoor de rechte ontwikkeling van het geestelijke leven in gezond schriftuurlijken zin belemmerd wordt.

Verkrijgbaar bij den boekhandel en, na storting op postrekening no. 36000, bij de uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Heden verscheen het TWEEDE DEEL van het

BIJBELSCH HANDBOEK

OUDE EN NIEUWE TESTAMENT

SAMENGESTELD DOOR

Prof. Dr G. Ch. AALDERS - Dr C. BOUMA
Dr A. VAN DEURSEN - Prof. Dr C. VAN GELDEREN
Dr W. H. GISPEN - Prof. Dr S. GREIJNDANUS
Prof. Dr F. W. GROSHEIDE - Dr C. N. IMPETA
Prof. Dr A. NOORDTJII - Prof. Dr J. RIDDERBOS

Met dit tweede deel is het werk compleet.

Een werk als dit bestaat er in ons land nog niet. Vraag bij Uw Boekhandelaar of bij den Uitgever het gratis prospectus, dat den geheelen inhoud vermeldt. Dit werk is bestemd voor Predikanten, Theologische Studenten, Onderwijzers, Kerkeraadsleden, Zondagsschool-onderwijzers, Leiders van jongelings-, Meisjes- en Knapen-vereenigingen, en voor ieder die wat meer van den Bijbel wil weten.

Het werk bevat vier nieuwe gekleurde kaarten en interes- sante illustraties.

OOK OP AFBETALING VAN F 1.-- PER MAAND

„Een zeer waardevol werk.“

Dr J. Ch. Krommelt, Herv. Weekblad.

„Een werk van de grootste betekenis.“

Prof. Dr K. Schilder, De Reformatie.

„Een zeer belangrijke uitgave.“

De Waarheidsvriend.

„Een studiebron van den eersten rang.“

Ger. Mannenblad.

„Een schat van onuitsprekelijke waardij voor het Bijbelsch

onderwijs.“

Corresp. blad Chr. Onderwijs.

Gebonden in twee kunstlederen banden is de prijs

SLECHTS f7.50 PER DEEL

Vraag het werk ter inzage bij uw Boekhandelaar

UITGAVE J. H. KOK N.V. TE KAMPEN

Veertien eenvoudige Oefeningen

nagelaten door A. PUNT in leven Oefenaar bij de Geref. Kerken met een woord ter inleiding van Prof. Dr F. W. GROSHEIDE

Uitgegeven ten voordeele van de V.U.

Met portret van den schrijver — 192 bladz. f 1.25.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

„De Reformatie“ is door
grootte oplage HET blad
FAMILIE-ADVERTENTE
Onze Gereform. kringen
leven daarmee te rek

HILVERSUM

Rookt U een Rijnse

Of preferiert U

Dan kunt U terecht

SIGAREN MAGAZIN

„THE OLDSMOKE“

KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

Uitgaven van

OOSTERBAAN & LE COINTRE

GOES

DE BIJBELSE GESCHIEDENIS

naverteld voor jongens en

door

H. J. VAN WIJLEN

1. GIDEON Prijs

2. DE OPWERKING VAN LAZ Prijs

3. a. DE WIJZEN UIT HET Prijs

b. SIMON BIJ DE KRUISST Prijs

4. a. HANNA, DE MOEDER Prijs

b. DE GESCHIEDENIS Prijs

a. DE GELUKENIS VAN Prijs

d. IEZUS EN DE SAM Prijs

TAANSE VROU Prijs

Verkrijgbaar in den Boekhandel of na overschrijving van bedrag op postrek. No. 36000 bij de Uitgevers